

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndz/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	5013200517
Dátum vydania rozhodnutia:	17.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5013200517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: W. A., bytom t. č. ÚVTOS Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 941/10, Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: Krajský súd v Žiline, so sídlom Orolská 3, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. Spr 141/2013 zo dňa 3. júna 2013 vo veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 21S/75/2013, o návrhu žalobcu na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Žiline, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Oľga Belková, Mgr. Katarína Beniačová, JUDr. Ján Burík, JUDr. Dagmar Cabadajová, JUDr. Mária Dubcová, JUDr. František Dulačka, JUDr. Yvetta Dzugasová, JUDr. Miroslav Jamrich, JUDr. Jana Kotrčová, JUDr. Eva Malíková, JUDr. Ladislav Mejstřík, JUDr. Martina Nemravová, JUDr. Amália Paulerová, JUDr. František Potocký, JUDr. Táňa Rapčanová, Mgr. Miroslav Šepták, Mgr. Zuzana Štolcová, JUDr. Roman Tichý, JUDr. Róbert Urban, JUDr. Jana Urbanová, JUDr. Erik Varga, JUDr. Gabriela Veselová, JUDr. Erika Čanádyová, JUDr. Zuzana Jančárová, JUDr. Jana Martinčeková, JUDr. Veronika Poláčková, JUDr. Erika Šobichová, Mgr. Nora Tomková, JUDr. Martin Bargel, JUDr. Adriana Gallová, Juraj Krupa, JUDr. Pavol Polka, JUDr. Milan Repáš, JUDr. Vladimír Sučík, JUDr. Mária Urbanová a JUDr. Dana Wänkeová n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 21S/75/2013.

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Eva Kyselová - predsedníčka Krajského súdu v Žiline, a JUDr. Ivana Nemčeková - podpredsedníčka Krajského súdu v Žiline s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 21S/75/2013.

Odôvodnenie

Žalobca v označenej veci podaním zo dňa 4. júla 2013 žiadal o vylúčenie sudcov Krajského súdu v Žiline (ako aj Okresného súdu v Martine) z prejednávania a rozhodovania vecí a o postúpenie vecí inému okresnému súdu. Svoj návrh odôvodnil tým, že v danom prípade u sudcov Krajského súdu v Žiline (ako aj Okresného súdu v Martine) možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti so zreteľom na ich pomer k prejednávanej veci, pretože v tomto konaní majú byť preskúmané ich vlastné rozhodnutia, ktorými boli porušené jeho základné ústavou zaručené práva.

Námietku zaujatosti spolu so spisovým materiálom predložila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu nadriadenému predsedníčka senátu 21S JUDr. Veronika Poláčková, ktorá vo vyjadrení k vznesenej námietke uviedla, že vo veci sa cíti byť zaujatá, vzhľadom k tomu, že žalovaný je Krajský súd v Žiline, na ktorom pôsobí ako sudkyňa a zároveň ide aj o jej služobný úrad a u žalobcu by mohla vzniknúť pochybnosť o nezáujatom konaní.

K vznesenej námietke zaujatosti sa vyjadrili sudcovia Krajského súdu v Žiline uvedení vo výroku tohto uznesenia. JUDr. Eva Kyselová vo vyjadrení uviedla, že z dôvodu výkonu funkcie predsedníčky Krajského súdu v Žiline sú dané dôvody pre jej vylúčenie, žalobcu pozná z rozhodovacej činnosti. JUDr. Ivana Nemčeková vo vyjadrení uviedla, že žalovaný je Krajský súd v Žiline, vo vzťahu ku ktorému zastáva funkciu podpredsedu a v prípade zastupovania Krajského súdu v Žiline by z tohto titulu vznikla kolízia záujmov, a preto sú dané dôvody pre jej vylúčenie, žalobcu osobne nepozná.

Sudcovia JUDr. Dagmar Cabadajová, JUDr. Mária Dubcová, JUDr. Yvetta Dzugasová, JUDr. Miroslav Jamrich, JUDr. František Potocký, JUDr. Táňa Rapčanová, Mgr. Miroslav Šepták, Mgr. Zuzana Štolcová, JUDr. Roman Tichý, JUDr. Erika Čanádyová, JUDr. Zuzana Jančárová, JUDr. Jana Martinčeková, JUDr. Erika Šobichová, Mgr. Nora Tomková, JUDr. Adriana Gallová, Juraj Krupa, JUDr. Milan Repán a JUDr. Vladimír Sučík zhodne uviedli, že vo veci sa cítia byť zaujatí z dôvodu, že žalovaný je Krajský súd v Žiline, z ktorého dôvodu by mohli vzniknúť pochybnosti o ich nezáujatosti. Sudcovia JUDr. Oľga Belková, Mgr. Katarína Beniačová, JUDr. Ján Burík, Mgr. František Dulačka, JUDr. Jana Kotrčová, JUDr. Eva Malíková, JUDr. Ladislav Mejstřík, JUDr. Martina Nemravová, JUDr. Amália Paulerová, JUDr. Róbert Urban, JUDr. Jana Urbanová, JUDr. Erik Varga, JUDr. Gabriela Veselová, JUDr. Pavol Polka, JUDr. Mária Urbanová a JUDr. Dana Wänkeová zhodne uviedli, že vo veci sa necítia byť zaujatí. JUDr. Mária Urbanová súčasne uviedla, že žalobcu pozná z rozhodovacej činnosti v jeho trestných veciach a vzhľadom k obsahu jeho námietky sú dané dôvody pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodnutia predmetnej veci. JUDr. Martin Bargel vo vyjadrení uviedol, že žalobcu nepozná, žalovaný je jeho služobným úradom, a preto by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho zaujatosti.

Krajský súd v Žiline v súlade s § 16 ods. 1 O.s.p. predložil námietku zaujatosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, spis došiel súdu dňa 10. septembra 2013.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednávaniu vecí, k nezáujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezáujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezáujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezáujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelennej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. V námietke zaujatosti účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci. Postupom sa rozumejú procesné úkony súdu vrátane rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania. V širšom chápaní môžeme k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodnutie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou a preto túto okolnosť, že v inej veci meritórne rozhodol v prípade v jeho neprospech, zásadne nemožno

použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu za splnenia aj ostaných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti. Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávanej veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal. Ak sú v námietke zaujatosti uvedené len také skutočnosti, neprihliada sa na ne, t. j. platí fikcia, ako by námietka nebola vznesená, ale len v rozsahu týchto skutočností, v ktorom prípade sa vec nepredkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Ak námietka obsahuje aj iné okolnosti, treba ju predložiť bez ohľadu na to, že o niektorých okolnostiach platí, že sa na ne neprihliada, pretože v opačnom prípade by mohol nastať dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1, písm. g/ O.s.p. v spojení s § 205a ods. 1 písm. a/ O.s.p.. Taký dôvod pre zrušenie rozhodnutia vo veci samej by sa mohol uplatniť aj v dovolacom resp. v mimoriadnom dovolacom konaní. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelennej veci, ako aj naopak. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelennej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 citovaného zákona v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok.

Nestranný je sudca, u ktorého nie sú pochybnosti o jeho nezaujatosti so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom a súčasne sa nepodieľal na rozhodovaní vo veci v niektorom inštančnom stupni. Rozhodovaním sa rozumie účasť na hlasovaní alebo inom spôsobe účasti na prijímaní rozhodnutia vo veci samej (samosudca), ako aj na rozhodnutiach, ktoré pripravujú skutkový a právny základ na rozhodnutie vo veci samej. Základom na záver o nevyhnutnosti vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi označeniami a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania

neustranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaufato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci". Ústavný súd Slovenskej republiky neustrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

Ako je už spomenuté vyššie, sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému zároveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti. Uplatnená námietka zaujatosti pre pomer sudcu k veci musí byť v príčinnej súvislosti s predmetom daného konania (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 76/1999, z 20. júla 1999).

V danej veci nemožno opomenúť, že väčšina z namietajúcich sa sudcov uviedla ako dôvod svojej zaujatosti pomer k žalovanému, avšak neuviedla, čo im konkrétne bráni v rozhodnutí predmetnej veci. Samotná formulácia „som sudcom/sudkyňou Krajského súdu v Žiline“, resp. doplnená o konštatovanie, že „krajský súd je mojím služobným úradom, resp. zamestnávateľom“ nezodpovedá zákonnej požiadavke uvedenej v § 14 ods. 1 O.s.p., a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o sudcoch a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorej právnej úpravy vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené zákonom o sudcoch; za štát v týchto vzťahoch koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje osobitný predpis.

Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaufato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie udržiava, vecí týkajúcich sa orgánov správy súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu, nevynímajúc. K tomuto postoju čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie. Taktiež v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 35 cit. zák.) pôsobnosť predsedu súdu v oblasti riadenia a správy súdu je potrebné vnímať ako súhrn určitých oprávnení a zároveň aj ako zákonom dané povinnosti; predseda je zároveň štatutárnym orgánom súdu, pokiaľ tento zákon nezveruje toto postavenie v oblasti správy súdu inému subjektu - riaditeľovi správy súdu. V zmysle § 32 a § 33 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány riadenia a správy súdu (t.j. predseda súdu a podpredsa súdu) vykonávajú riadenie a správu súdov v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom; úlohou riadenia a správy súdov je vytvárať súdom Slovenskej republiky podmienky na riadny výkon súdnictva najmä v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej, odbornej a dohliadať na riadny výkon súdnictva spôsobom a v medziach ustanovených zákonom, pričom riadenie a správa súdov nesmú zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov.

Z uvedeného je zrejmé, že predseda súdu nie je nadriadeným sudcu ani sudca nie je podriadeným predsedovi súdu v rozhodovacej činnosti sudcu.

Ani samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku, nemôže byť (bez ďalšieho) dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaufatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Je však nutné, aby táto okolnosť bola nielen konštatovaná, ale aj skutkovo vymedzená, preto aj napríklad tvrdenie o priateľskom pomere by malo byť konkretizované. Až v takomto prípade môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je

zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t. j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť ani subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Z obsahu podania žalobcu zo dňa 4. júla 2013 nevyplývajú konkrétne skutočnosti, ktorými by žalobca odôvodňoval vznesenú námietku voči všetkým sudcom Krajského súdu v Žiline. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody. Na dosiahnutie nápravy v občianskom súdnom konaní slúžia predovšetkým opravné prostriedky, nie námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Iba na tomto základe však bez ďalšieho nemožno urobiť záver o splnení podmienok ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., ak súčasne nie sú k dispozícii ďalšie doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter by objektivizoval uplatnenú námietku.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je

poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 OSP predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaújato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Pokiaľ ide o „obavu“ žalobcu o dodržanie zásad spravodlivého súdneho procesu garantovaného čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právom žalobcu na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne poukazuje na ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Aj v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na to, že „opačný výklad situácie sudcu, ktorý by sa mal dostať (a v posudzovanej veci je dôvodný záver o narastajúcom výskyte týchto vecí pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. jednotlivcami nespokojnými s výsledkami prvostupňového informačného konania) do konfliktu so štátnou správou svojho súdu, by ohrozoval v prípade nedostupnosti vhodnej rozhodovacej alternatívy dostupnosť spravodlivosti, a v konečnom dôsledku by maril riadne uplatnenie ústavou zaručeného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky“ a taktiež poukazuje na to, že danú situáciu je potrebné dôsledne odlišiť od uznávaného princípu „nemo iudex in causa sua“, lebo tu nejde o osobnú vec sudcu, ale o stále zdôrazňovaný vzťah medzi sudcom na strane jednej a štátom, tzn. štátna správa súdu.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 15 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, že vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci sú JUDr. Eva Kyselová - predsedníčka Krajského súdu v Žiline, a JUDr. Ivana Nemčeková - podpredsedníčka Krajského súdu v Žiline, pretože JUDr. Eva Kyselová ako predsedníčka Krajského súdu v Žiline vydala rozhodnutie, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní a JUDr. Ivana Nemčeková - podpredsedníčka Krajského súdu v Žiline, a teda jej zástupkyňa sa môže tiež podieľať na vybavovaní vecí podľa zákona č. 211/2000 Z. z..

Ohľadom ostatných sudcov Krajského súdu v Žiline Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. právne relevantná a ani z vyjadrení sudcov, vrátane vyjadrenia predsedníčky senátu JUDr. Veroniky Poláčkovej, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, ako aj z vyjadrenia ostatných sudcov nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, a preto najvyšší súd taktiež podľa ustanovenia § 15 ods. 1 O.s.p. rozhodol vo výroku tohto uznesenia tak, že ostani uvedení sudcovia Krajského súdu v Žiline nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.